

Principy zabezpečení poskytování pohotovostních služeb a prohlídek těl zemřelých v Jihočeském kraji

Tyto principy byly schváleny usnesením Zastupitelstva Jihočeského kraje č. 410/2023/ZK-31 ze dne 14. 12. 2023 při respektování ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ZS“).

A/ Legislativní rámec

Ustanovení zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů

1. Odpovědnost kraje

§ 110

(1) Kraj odpovídá za organizaci a zajištění

a) lékařské pohotovostní služby, lékárenské pohotovostní služby a pohotovostní služby v oboru zubní lékařství, a
b) prohlídek těl zemřelých mimo zdravotnické zařízení na svém území; seznam poskytovatelů zajišťujících prohlídky těl zemřelých, s nimiž kraj uzavřel smlouvu podle § 84 odst. 2 písm. b), a poskytovatelů zajišťujících v rámci lékařské pohotovostní služby prohlídky těl zemřelých, včetně časového rozpisu a vymezení územního obvodu poskytování této zdravotní služby, kraj zveřejní na svých internetových stránkách a předá jej centru tísňové komunikace pro jednotné evropské tísňové číslo 112.

(2) Lékařskou pohotovostní službou se rozumí ambulantní péče poskytovaná pacientům v případech náhlé změny zdravotního stavu nebo zhoršení průběhu onemocnění. O pohotovostní služby nejde v případě poskytnutí ambulantní péče v rámci pravidelné ordinace doby poskytovatele. Podle věty první a druhé se postupuje i v případě poskytování pohotovostní služby v oboru zubní lékařství a lékárenské pohotovostní služby.

§ 119 odst. 1

Působnost stanovená tímto zákonem krajským úřadům, krajům, obecním úřadům nebo obcím s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

2. Odpovědnost poskytovatele zdravotních služeb

§ 2 odst. 1

(1) Poskytovatelem zdravotních služeb se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle tohoto zákona.

§ 7 odst. 1

(1) Ambulantní péče je zdravotní péčí, při níž se nevyžaduje hospitalizace pacienta nebo přijetí pacienta na lůžko do zdravotnického zařízení poskytovatele jednodenní péče.

§ 45 odst. 2 písm. l)

(2) Poskytovatel je povinen

l) podílet se na žádost kraje, jehož krajský úřad mu udělil oprávnění, na zajištění lékařské pohotovostní služby, lékárenské pohotovostní služby a pohotovostní služby zubních lékařů.

§ 117 odst. 2 písm. i), odst. 4 písm. e)

(2) Poskytovatel se dopustí přestupku dále tím, že
i) poruší povinnost podílet se na zajištění lékařské pohotovostní služby nebo pohotovostní služby poskytované zubními lékaři nebo lékárníky podle § 45 odst. 2 písm. l).

(4) Za přestupek lze uložit pokutu do
e) 100000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. h), i), j), k), l), m), q), s), t), u) nebo w), odstavce 2 písm. a), b), d), e), f) nebo i) nebo odstavce 3 písm. c), j), o) nebo s).

3. Odpovědnost při úmrtí

§ 83

(1) Úmrtí osoby nebo nález těla zemřelého mimo zdravotnické zařízení poskytovatele se oznamuje poskytovateli nebo lékaři uvedenému v § 84 odst. 2 písm. a) nebo b). Nejsou-li poskyvatelé nebo lékaři podle věty první známi, oznámí se úmrtí nebo nález těla zemřelého na jednotné evropské tísňové číslo 112. Nález části těla zemřelého mimo zdravotnické zařízení poskytovatele se oznamuje na jednotné evropské tísňové číslo 112.

(2) Oznamovací povinnost podle odstavce 1 má každý, kdo se o úmrtí dozvěděl nebo našel tělo zemřelého nebo jeho část a neví, zda úmrtí nebo nález těla nebo jeho části již bylo oznámeno.

§ 84 odst. 2

(2) Prohlídky těl zemřelých jsou povinni zajišťovat

- a) poskyvatelé v oboru všeobecné praktické lékařství a v oboru praktické lékařství pro děti a dorost u svých registrovaných pacientů v rámci provozní doby a v rozsahu provádění návštěvních služeb; provedení prohlídky nesmí vést k narušení poskytování zdravotních služeb,
- b) nejde-li o postup podle písmene a), lékař vykonávající lékařskou pohotovostní službu nebo poskytovatel, se kterým kraj uzavřel za účelem zajišťování prohlídky těl zemřelých smlouvu,
- c) poskytovatel, v jehož zdravotnickém zařízení došlo k úmrtí,
- d) poskytovatel zdravotnické záchranné služby v případě, kdy k úmrtí došlo při poskytování přednemocniční neodkladné péče.

B/ Organizace zdravotních služeb (ZS)

1. Vymezení pohotovostních služeb (PS)

a) Druhy pohotovostních služeb

- lékařská pohotovostní služba (LPS) pro dospělé
- lékařská pohotovostní služba (LPS) pro děti a dorost
- pohotovostní služba zubních lékařů
- lékárenská pohotovostní služba

b) Organizace pohotovostních služeb

- Základní síť ordinací PS – nabízí všechny výše uvedené druhy PS a je zajišťována nemocnicemi založenými Jihočeským krajem, Zdravotnickou záchrannou službou Jihočeského kraje a smluvním poskytovatelem ZS.
- Doplňková síť ordinací LPS – je zajišťována poskytovateli ZS (polikliniky a zdravotnická zařízení měst a obcí) v lokalitách s horší dostupností zdravotní péče.
- PS zubních lékařů organizované oblastními stomatologickými komorami – jsou zajišťovány soukromými ordinacemi zubních lékařů.

c) Charakter pohotovostních služeb

- PS poskytují ošetření pro pacienty po ordinační době ambulantních poskytovatelů zdravotních služeb, resp. registrujících lékařů pacienta.
- PS poskytují tzv. odkladnou zdravotní péči, tzn. péči při změně zdravotního stavu nebo zhoršení průběhu onemocnění, která z podstaty svého zdravotního problému nepatří na pracoviště centrálních/urgentních příjmů či příjmových ambulancí nemocnic.
- LPS je poskytována jako sloučená; umožňují-li to podmínky, pak v členění na pohotovost pro dospělé a pohotovost pro děti a dorost.
- LPS pro dospělé a pro děti a dorost je poskytována jako nevýjezdová.
- PS zubních lékařů nesupluje péči registrujícího lékaře, řeší zejména akutní bolesti zubů.
- Lékárenská PS je zajištěna v nepřetržitém provozu. V případě, že zdravotní stav pacienta nezbytně vyžaduje bezodkladné užívání léčivého přípravku a vzhledem k místní nebo časové nedostupnosti lékárenské péče není možný včasný výdej léčivého přípravku na lékařský předpis, je možno vybavit pacienta potřebným množstvím léčivých přípravků poskytovatelem zdravotních služeb v oboru VLP, PLDD a poskytovatelem ZZS. Výdej léčivého přípravku je také možný v lékárnách umístěných v nákupních centrech.

d) Místo pro výkon pohotovostních služeb

- Místem pro výkon základní sítě ordinací všech druhů PS (LPS pro dospělé/pro děti a dorost, PS zubních lékařů a lékárenskou PS) jsou
 - ordinace v nemocnicích založených Jihočeským krajem – přednostmi tohoto umístění je rovnoměrné rozložení nemocnic po celém území kraje v optimální dojezdové vzdálenosti, dostupnost i snadná orientace v umístění PS pro obyvatele a návštěvníky kraje, a nespornou výhodou je potřebná provázanost na přístrojové vybavení a diagnostické vyšetření, provedení chirurgického zákroku nebo případnou hospitalizaci;
 - ordinace provozované příspěvkovou organizací zřízenou Jihočeským krajem;
 - ordinace smluvního poskytovatele ZS.
- Místem pro výkon doplňkové sítě LPS jsou povětšinou ordinace obecních poliklinik – přednostmi tohoto umístění je zajištění zdravotní péče v lokalitách turisticky hojně navštěvovaných či v lokalitách s horší dostupností zdravotní péče.
- Místem pro výkon PS zubních lékařů organizovaných oblastními stomatologickými komorami jsou jednotlivé ordinace zubních lékařů umístěné v lokalitách s osvědčenou dosavadní praxí s tímto zajištěním PS.

e) Časový rozsah pohotovostních služeb

- Základní síť ordinací PS
 - LPS je krajem zajišťována v časovém rozsahu daném sítí ordinací, obvykle ve všedních dnech (pondělí–pátek) od 16,00 do 22,00 hodin, a o sobotách, nedělích a svátcích od 8,00 do 22,00 hodin;
 - PS zubních lékařů je krajem zajišťována v časovém rozsahu daném sítí ordinací, obvykle ve všedních dnech (pondělí–pátek) od 16,00 do 22,00 hodin, a o sobotách, nedělích a svátcích od 8,00 do 20,00 hodin; ordinace posilující víkendové služby zajišťuje pohotovost od 8,00 do 12,00 hodin;
 - Lékárenská PS je krajem zajišťována ve dnech (neděle–čtvrtek) od 18,00 do 7,00 hodin, ve dnech (pátek, sobota a o svátcích) od 18,00 do 9,00 hodin – společně s provozní dobou se jedná o nepřetržitý provoz.
- Doplňková síť LPS
 - LPS je krajem poptávaná pro časové úseky ve všedních dnech (pondělí–pátek) od 16,00 do 22,00 hodin, vždy alespoň 3 hodiny nepřetržitého provozu, a o sobotách, nedělích a svátcích od 8,00 do 22,00 hodin, vždy alespoň 8 hodin nepřetržitého provozu;
- PS zubních lékařů organizované oblastními stomatologickými komorami
 - jsou zajišťovány soukromými ordinacemi zubních lékařů dle rozpisu, obvykle o sobotách, nedělích a svátcích v časovém rozsahu od 8,00 do 12,00 hodin.

f) Financování pohotovostních služeb

- PS jsou podle zákona o ZS zdravotními službami hrazenými z prostředků veřejného zdravotního pojištění dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- Nemocnice založené Jihočeským krajem zajišťují pohotovostní služby v rámci základní sítě ordinací PS na základě pověření k poskytování služeb obecního hospodářského zájmu. Financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění. Případná ztráta z činnosti pohotovostních služeb jde k tíži nemocnice, Jihočeský kraj ze svého rozpočtu poskytuje nemocnici vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby.
 - Nemocnice založená Jihočeským krajem musí o vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby požádat.
 - Vyrovnávací platba za závazek veřejné služby je nemocnici poskytována na základě veřejnoprávní smlouvy.
 - Poskytnutí vyrovnávací platby za závazek veřejné služby podléhá vyúčtování a vypořádání s rozpočtem kraje.
- Smluvní poskytovatel zdravotních služeb zajišťuje tzv. „Metropolitní“ pohotovostní službu zubních lékařů v Českých Budějovicích v rámci základní sítě ordinací PS. Financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění. Jihočeský kraj pak ze svého rozpočtu hradí poskytování pohotovostní služby na základě plnění ze smlouvy uzavřené na základě veřejné zakázky.
- Zdravotnická záchraná služba Jihočeského kraje zajišťuje ordinaci posilující víkendové pohotovostní služby zubních lékařů v rámci základní sítě ordinací PS. Financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění.

- Ordinance doplňkové sítě LPS provozují poskytovatelé zdravotních služeb z lokalit s horší dostupností zdravotní péče. Financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění. Případná ztráta z činnosti lékařských pohotovostních služeb jde k tíži provozovatele LPS. Dotčené obecní samosprávy a Jihočeský kraj mohou ze svých rozpočtů poskytnout dotaci k částečné úhradě ztráty.
 - Na poskytnutí dotace není právní nárok a poskytovatel/provozovatel LPS o ni musí kraj požádat.
 - Dotace je poskytována vždy pouze jednomu poskytovateli ZS v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností.
 - Dotace je poskytována na základě veřejnoprávní smlouvy uzavřené mezi poskytovatelem/provozovatelem LPS a krajem.
 - Dotace nenáleží poskytovateli/provozovateli LPS za období, ve kterém nezajistil LPS.
 - Poskytnutí dotace podléhá vyúčtování a vypořádání s rozpočtem kraje.
 - Delší ordinační doba, než je uvedena v časovém rozsahu, se připouští bez nároku na finanční účast Jihočeského kraje. Kratší ordinační doba, než je uvedena ve smlouvě, je důvodem krácení dotace.
- Na PS zubních lékařů organizované oblastními stomatologickými komorami není z rozpočtu Jihočeského kraje přispíváno, financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění.

2. Vymezení prohlídek těl zemřelých (PTZ)

a) Organizace a financování prohlídek těl zemřelých

- PTZ jsou zdravotními službami hrazenými z prostředků veřejného zdravotního pojištění dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů a na území kraje jsou zajišťovány v souladu se zákonem o ZS.
- Jihočeský kraj má uzavřenu smlouvu v souladu s § 84 odst. 2 písm. b) zákona o ZS s poskytovatelem, který byl vybrán na základě vyhlášené veřejné zakázky „Zajištění prohlídek těl zemřelých na území Jihočeského kraje mimo zdravotnické zařízení“. Tímto poskytovatelem je společnost 1. KORONERSKÁ, s.r.o. (dále „smluvní poskytovatel“).
- Smluvní poskytovatel provádí prohlídky těl nepřetržitě, tj. 7 dní v týdnu a 24 hodin denně, mimo případy uvedené v § 84 odst. 2 písm. a), c) a d) zákona o ZS, kdy provádí prohlídky poskytovatelé v oboru všeobecné praktické lékařství a v oboru praktické lékařství pro děti a dorost u svých registrovaných pacientů v rámci provozní doby a v rozsahu provádění návštěvních služeb, poskytovatel, v jehož zdravotnickém zařízení došlo k úmrtí, nebo poskytovatel zdravotnické záchranné služby v případě, kdy k úmrtí došlo při poskytování přednemocniční neodkladné péče.
- Smluvní poskytovatel zajišťuje provedení prohlídek těl zemřelých prostřednictvím lékařů se specializovanou způsobilostí a dle dalších podmínek stanovených smlouvou.
- Financování je zajištěno prostřednictvím veřejného zdravotního pojištění. V rámci systému veřejného zdravotního pojištění však nejsou hrazeny všechny druhy činností. Na základě uzavřené smlouvy přispívá Jihočeský kraj smluvnímu poskytovateli na úhradu nehraných činností souvisejících s provedením prohlídky těla zemřelého.
- Název smluvního poskytovatele a telefonní číslo, dostupné v době pro zajištění prohlídek těl zemřelých tímto poskytovatelem, jsou v souladu se zákonem o ZS zveřejněny na internetových stránkách Jihočeského kraje a byly předány centru tísňové komunikace pro jednotné evropské tísňové číslo 112.

b) Postup pro oznámení v případě úmrtí, nálezů těla nebo části těla zemřelého mimo zdravotnické zařízení na území Jihočeského kraje

- **Každý**, kdo se dozvěděl o úmrtí nebo nalezl tělo zemřelého nebo jeho část, má povinnost toto oznámit.
- V případě, že dojde k úmrtí osoby nebo nálezů těla zemřelého během provozní doby všeobecných praktických lékařů nebo praktických lékařů pro děti a dorost, kontaktujte **lékaře, u něhož je osoba registrovaná**.
- V případě, že dojde k úmrtí osoby nebo nálezů těla zemřelého po skončení provozní doby lékaře, u něhož je osoba registrovaná, kontaktujte společnost **1. KORONERSKÁ, s.r.o.**, poskytovatele zdravotních služeb zajišťujícího prohlídky těl zemřelých v Jihočeském kraji, na telefonních číslech 499 949 949 nebo 608 131 015.
- V případě úmrtí osoby nebo nálezů těla zemřelého, kdy Vám není znám ani registrující lékař, ani kontakt na poskytovatele zajišťujícího prohlídky těl zemřelých v kraji, anebo v případě nálezů části těla zemřelého volejte jednotné **evropské tísňové číslo 112**.